

KARTA OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA		
Nazwa modułu/przedmiotu Historia architektury powszechnej		Kod 1010001111011000010
Kierunek studiów Architektura i urbanistyka	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny) ogólnoakademicki	Rok / Semestr 1 / 1
Ścieżka obieralności/specjalność	Przedmiot oferowany w języku: polski	Kurs (obligatoryjny/obieralny) obligatoryjny
Stoień studiów: I stopień	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna) stacjonarna	
Godziny Wykłady: 2 Ćwiczenia: - Laboratoria: 1 Projekty/seminaria: -	Liczba punktów 4	
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) inny		(ogólnouczelniany, z innego kierunku) ogólnouczelniany
Obszar(y) kształcenia i dziedzina(y) nauki i sztuki		Podział ECTS (liczba i %)
Odpowiedzialny za przedmiot / wykładowca: Odpowiedzialny za przedmiot / wykładowca:		
Joanna Kaszuba email: joanna.kaszuba@put.poznan.pl tel. 61-665-33-31 Wydział Architektury ul. Nieszawska 13C 61-021 Poznań		Piotr Marciniak email: piotr.marciniak@put.poznan.pl tel. 61-665-33-31 Wydział Architektury ul. Nieszawska 13C 61-021 Poznań
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:		
1	Wiedza:	? podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnej ? podstawowa wiedza niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań procesów historycznych ? student ma wiedzę z zakresu sztuki, historii, geografii, matematyki, fizyki przydatną do zrozumienia prostych zależności zachodzących w budowlach na przestrzeni wieków w różnych warunkach klimatycznych ? student zna podstawowe metody, techniki (w tym rysunek architektoniczny), konieczny w prowadzeniu wykładów i przygotowania prac semestralnych
2	Umiejętności:	? wykorzystywanie dostępnych źródeł informacji, w tym źródeł elektronicznych ? student wykazuje umiejętność poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł
3	Kompetencje społeczne	? zrozumienie konieczności poszerzania swoich kompetencji, gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu
Cel przedmiotu:		
-1. uświadamia studentom ciągłość rozwoju tradycji architektonicznej w płaszczyźnie techniki, użyteczności i sztuki w okresie od starożytności do czasów romańskich, 2. określa związki między możliwościami technicznymi i poziomem zaspokojenia potrzeb materialnych i duchowych, 3. przedmiot zwraca uwagę na genezę lokalnej specyfiki architektury tego samego okresu w różnych krajach i regionach w okresie starożytności, wczesnego chrześcijaństwa i romańskim, 4. zapoznaje z najważniejszymi, w omawianych okresach, dziełami i twórcami architektury w okresie od starożytności do okresu romańskiego, 5. uczy o niezmiennych prawidłach twórczego myślenia i dochodzenia do nowych rozwiązań funkcjonalnych, technicznych i formalnych 6. umożliwia poznanie podstawowych zagadnień związanych kompozycją urbanistyczną i architektoniczną, 7. uświadamia różnice w skali ludzkiej i monumentalnej, 8. realizuje pracę w niewielkiej grupie rozwijając umiejętności interpersonalne i odnajdywanie się w różnych rolach, 9. stanowi pole dla ćwiczenia umiejętności prezentacji rysunkowej architektury, 10. umożliwia ocenę porównawczą metod prezentacji graficznej pracy własnej i kolegów.		
Efekty kształcenia i odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia		
Wiedza:		

1. W01 student ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną oraz szczegółową obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu historii architektury starożytnej wczesnego chrześcijaństwa i romańskiej - [AU1_W01]
2. W02 student ma podbudowaną teoretycznie szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu historii architektury starożytnej, wczesnego chrześcijaństwa i romańskiej - [AU1_W12]
3. W03 student ma wiedzę o trendach rozwojowych w architekturze starożytnej, wczesnego chrześcijaństwa i romańskiej - [AU1_W02]
4. W04 student ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań procesów historycznych - [AU1_W03]
Umiejętności:
1. U01 student potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie - [AU1_U01]
2. U02 student ma umiejętności samokształcenia się - [AU1_U01]
3. U03 student potrafi przygotować w języku polskim, dobrze udokumentowane opracowanie problemów z zakresu historii architektury - [AU1_U03]
Kompetencje społeczne:
1. K01 student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób - [AU1_K03]
2. K02 student ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności projektowej, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje - [AU1_K05]
3. K03 student ma świadomość roli społecznej absolwenta studiów architektonicznych, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu, w szczególności poprzez środki masowego przekazu, informacji i opinii dotyczących osiągnięć architektonicznych - [AU1_K06]

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia
1. Wykłady z przedmiotu Historia architektury powszechnej i polskiej kończą się egzaminem. Przewidziany jest termin zerowy egzaminu oraz dwa egzaminy sesyjne, przy czym drugi jest terminem poprawkowym. 1a. Egzamin z przedmiotu Historia Architektury jest pisemny i rysunkowy. 1b. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z przedmiotu Historia Architektury jest zaliczenie laboratorium z tego przedmiotu potwierdzone wpisem w indeksie. Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0
Treści programowe

-WYKŁAD i ĆWICZENIA:

1. Wstęp: warunki zaliczenia przedmiotu wykładów i ćwiczeń. Literatura przedmiotu. Podstawowe wiadomości o stylu i składnikach budowli. Cywilizacje prehistoryczne. Architektura Azteków, Inków i Majów.
2. Architektura starożytnego Egiptu: okresy rozwoju państwa i specyfika gospodarki; kultura związana z Nilem. Religia. Przeznaczenie, struktura funkcjonalna i kształtowanie przestrzeni świątyni egipskiej. Zespoły świątynne o różnym przeznaczeniu (Karnak-Luksor) i rozwiązaniach przestrzennych: świątynie tarasowe Mentuchotepa II i III i królowej Hatszepsut. Piramidy i grobowce skalne. Zespoły sepulkralne: funkcja, rozwiązania przestrzenne i konstrukcyjne. Nekropola w Gizie. Technika i technologia prowadzenia prac budowlanych w Egipcie: nawodnienie i wielkie budowle; materiał, narzędzia, pomiary, transport. Rezydencja. Dom. Relacje dzieł architektury i sztuki: rzeźba, płaskorzeźba, relief, polichromia. Znaczenie dostępnej ikonografii.
3. Mezopotamia: wypieranie kultur: Sumerowie, Babilon, Asyria, Persja ? zmiany na obszarze dwurzecza, gospodarka, system nawodnienia, powstanie warownych miast. Babilon: zikkurat, świątynia i dom. Wiszące ogrody Semiramidy. Pałace w Babilonie, Asyrii i Persji.
4. Architektura minojska i mykeńska. Okres prehistoryczny kultury greckiej: Kreta ? pałac w Knossos, Mykeny i Tiryns ? cytadele. Lwia Brama, megarony, mury cyklopie. Grób Agamemnona (Skarbiec Atrydów), sklepienie pozorne. Troja ? megaron, miasto.
5. Starożytna Grecja: warunki naturalne. Porządki greckie. Rozwój formy świątyni: megaron, templum In antis, prostylom, amfiprostylom, peripteros, pseudoperipteros, dipteros, tolos i monopteros. Lokalizacja i funkcja. Konstrukcja świątyni greckiej. Porządek dorycki. Korekty optyczne.
6. Starożytna Grecja: technika wykonywania elementów trzonu, belkowania, detalu. Świątynie doryckie: Partenon ateński ? łączenie porządków, Paestum ? św. Posejdona i ?Bazylika?. Rola oświetlenia wnętrza świątyni i sposoby doświetlenia wnętrza świątyni greckich. Kolorystyka świątyni. Porządek joński: geneza i forma. Świątynie jońskie: Nike Apteros, Erechtejon, Artemidy w Efezie, Ateny Polias w Priene, Apollona w Didymie, Filiptejon w Olimpii, Tolos w Epidauros.
7. Starożytna Grecja porządek koryncki. Świątynie korynckie: Zeusa Olimpijskiego i pomnik Lizykratesa w Atenach. Dom grecki. Stoa, buleuterion, teatr, gimnasion, stadion, mury miejskie. Akropol ateński w epoce Peryklesa ? V w p.n.e. Mauzoleum w Halikarnasie. Ołtarz Zeusa w Pergamonie. Okręgi kultowe: Olimpia i Delfy.
8. Etruskowie: urbanistyka, świątynia i rzeźba. Rzymska kultura i architektura ? wynik przenikania etruskich i greckich wzorów. Świątynia rzymska: lokalizacja i wystrój. Ekspansja imperium i jej konsekwencje. Porządki rzymskie - nowe, adaptacje porządków greckich: zestawienie porównawcze cech poszczególnych porządków. Najważniejsze świątynie w Rzymie: Fortuny Virillis, Marsa Ultra, Zgody, Wenus i Romy, Pantenon, Westy (na Forum Romanum i Forum Zoarium), Maison Caree w Nimes.
9. Starożytny Rzym. Porządki rzymskie. Konstrukcja łuku z impostami, koleby, sklepienie krzyżowe, klasztorne, żaglaste, kopuła o zmiennej grubości powłoki. Forum Romanum. Świeckie budowle rzymskie: bazyliki: Julijska i Maksencjusza, teatr Marcellusa ? stopniowanie porządków. Fora cesarskie. Amfiteatr: Koloseum, termy: Dioklecjana, Caracalli, cyrki: Cirkus Maximus i Maksencjusza, łuki tryumfalne: Tytusa, Konstantyna, Septimusa Severusa. Kolumna Trajana. Domy rzymskie: insule i dom perystylowy. Budowle inżynierskie: drogi, mosty, akwedukty, Cloaca Maxima, mur Hadriana.
10. Rozpad imperium rzymskiego na zachodzie i wschodzie. Rawenna, Bizancjum (Konstantynopol) i architektura wczesnochrześcijańska. Inspiracje. Układy osiowe i centralne. Tradycja stropu belkowego i kopuły. Powłoki amforowe. Kopuła na trójkątach i żaglach. Bazylika wczesnochrześcijańska z transeptem i bez (funkcja, konstrukcja forma: problem wystroju). Pierwowzór: bazylika rzymska. Konfesja. Rawenna: baptysteria Arian i Ortodoksów, grobowce: Galii, Placydii, Teodoryka (Santa Maria Della Rotunda).
11. Bizancjum. Kościół San Vitale w Rawennie ? przestrzeń wewnętrzna, konstrukcja, forma zewnętrzna. Mozaika bizantyjska a mozaika rzymska. Bizantyjskie układy centralne: Hagia Sofia oraz Świątynia Sergiusza i Bachusa w Konstantynopolu, San Stefano Rotundo i Santa Constanza w Rzymie. Konstrukcje wielokopułowe: św. Apostołów w Konstantynopolu i św. Jana w Efezie. Architektura prawosławna.
12. Architektura prawosławia i islamu. Układ przestrzenny meczetu; meczet w Mekce, meczet w Kordobie. Wybrane przykłady architektury cerkiewnej Sobór św. Sofii w Kijowie, Sobór św. Sofii w Nowogrodzie Wielkim.

Literatura podstawowa:

1. Broniewski T.; Historia architektury dla wszystkich; Ossolineum; Wrocław 1990
2. David Watkin, Historia architektury zachodniej, Warszawa 2001
3. Patric Nutgens, Dzieje architektury, Warszawa 1998
4. Dietrich Wildung, Egipt od czasów prehistorycznych do rzymskich, Muza SA, Warszawa 1998
5. Ernest D?Alfonso, Denilo Samss, Historia architektury. Formy i style od starożytności do
6. Wilfried Koch, Style w architekturze, Warszawa 1996
7. Nikolaus Pevsner, Historia architektury europejskiej, Warszawa 1996
8. Stefan Parnicki-Pudelko, Architektura Starożytnej Grecji, Warszawa 1985
9. Janusz Ballenstedt, Architektura. Historia i teoria, Warszawa-Poznań 2000
10. Banister Flecher, Sir Banister Fletcher?s A History of Architecture, New York 2002
11. Michael Roat, Mezopotamia wielkie kultury świata, Diogenes 1998
12. Gay Rachet, Słownik cywilizacji egipskiej, Katowice 1994

Literatura uzupełniająca:		
1. Praca zbiorowa; Słownik terminologiczny sztuk pięknych; PWN; Warszawa 1996		
2. Mączyński Zdzisław; Elementy i detale architektoniczne w rozwoju historycznym; Arkady;		
3. Georg Ebers. Aegypten in Bild und Wort, Stuttgart und Leipzig 1880		
4. Mohamed Yacoub, Malerei in Stein. Die Mosaiken des Bardo-Museums, Cotraste Editions, Tunisie		
5. Jadwiga Lipińska, Sztuka egipska, Warszawa		
6. Jadwiga Lipińska, Marek Marciniak, Mitologia Starożytnego Egiptu, Warszawa 2006		
7. Gilbert-Charles Picard, Sztuka rzymska, Warszawa 1975		
8. Najśłynniejsze miejsca i budowle świata, Wiedza i życie, Warszawa 2006		
Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta		
Czynność	Czas (godz.)	
1. udział w wykładach	30	
2. udział w ćwiczeniach/ laboratoriach (projektach)	15	
3. przygotowanie do ćwiczeń/ laboratoriów	24	
4. przygotowanie do kolokwium/przeglądu zaliczeniowego	10	
5. udział w konsultacjach związanych z realizacją procesu kształcenia	3	
6. przygotowanie do egzaminu	35	
7. obecność na egzaminie	3	
Obciążenie pracą studenta		
forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	120	4
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	2	2
Zajęcia o charakterze praktycznym	0	0